

Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, Pilsa Murjaski...
Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł. 50 ct.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie...
Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, Pilsa Murjaski...
We Wiedniu: pp. Hasenstein et Vogler, (Otto Haas),...

Numer kosztuje 6 centów.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie niewyłączając niedziel i świąt o godzinie 8 rano.

Rosja w Polsce.

Lwów 19. lipca.

I. Pod tytułem „Przyczynki do historii polityki agrarnej Rosji w prowincjach polski...”

Rosja uważana jest zwykle za państwo wybitnie centralistyczne, byłoby jednak błędem identyfikować rosyjski centralizm z ideami państwowymi, które w Europie zachodniej tem mianem oznaczamy.

Zapewnione są zatem szczególne prawa obywatelom stolicom, Petersburgowi i Moskwie, jednocześnie jednak zastosowano do nich specjalne przepisy policyjne, istniejące również i dla innych miast uniwersyteckich.

Zresztą ta rzekoma sprzeczność pomiędzy centralistycznymi dążeniami Rosji i jej polityką praw wyjątkowych jest niunikionym skutkiem autokratycznej formy rządu.

Powstanie z r. 1863 było przeważnie dziełem klas inteligentnych, drobnego mieszczaństwa i wielkich właścicieli ziemskich.

W dziesięciu guberniach Królestwa Polskiego postępowano daleko prócz. Wielką własność obciążono więcej niż podwójnym podatkiem jak inne grunta i ziemie.

strony wielkiej własności i kapitału, postanowił rząd, aby parcele nadane chłopom mogły być sprzedawane tylko osobom, należącym do stanu włościańskiego.

Z biegiem czasu zmieniały się jednak stosunki. Rozwój kapitalizmu wywołał i w Rosji kwestię socjalną, a rząd autokratyczny spostrzegł przed sobą nowego nieprzyjaciela, który mu groził zniszczeniem.

Rząd musiał zająć jakieśkolwiek stanowisko wobec przybierającej coraz szersze rozmiary walki klasowej i przybiegł z pomocą klasom posiadającym i uprzywilejowanym.

W rezultacie podatek amortyzacyjny zmieniono na wyczysty podatek gruntowy. Tylko w prowincjach białej i małopolskiej, w których stan włościański należy przeważnie do religii dzisiaj rzekomo prawosławnej, a dawniej unickiej, w których nie ma prawie śladu przemysłu, zostało wszystko po dawnemu.

W ogóle jednak polityka socjalna Rosji w prowincjach polskich stała się taką samą, jak w reszcie państwa.

Serdeczna prośba Grzegorza Kupeczanki.

Grzegorz Kupeczanko jest jedną z najskrawszych kreatur, jakie wydał nam w ciągu ostatnich lat kilkunastu ruch moskaldzki, podtrzymywany rublami rosyjskiego rządu i z dnia w dzień flegmatycznie tolerowany przez nasze organa polityczne.

Procedur ten napędzał Kupeczanko piękny grosz do kieszeni, ale chociaż renegega wstąpił z naszymi dążeniami, iż rząd bułgarski nie mógł nastąpić do niego pieniędzy, pewnego pięknego poranka podziękował mu za dalsze usługi.

Im prędzej, tem lepiej. Powiedzmy — za godzinę.

— Czuję się dość silnym i z przyjemnością pojadę, jeżeli w ten sposób mogę być panu w czemkolwiek pomocnym.

— I to bardzo nawet.

— Pan może sobie życzyć, abym przepędził noc w Londynie?

— Właśnie chciałem to panu zaproponować.

— W takim razie, jeżeli mój nocny gość znowu mnie odwiedzi, znajdzie kląskę postą. Jesteśmy do pańskiego rozporządzenia wszyscy, mr. Holmes, powiedz nam pan tylko co nam czynić należy? A może lepiej będzie, gdy mnie Józef odwiedzi?

— O nie; mój przyjaciel Watson, jest, jak panu wiadomo, doktorem i będzie na pańskie usługi. Jeżeli pan pozwoli, zajemy śniadanie tutaj u pana, a potem pojedziemy do miasta wszyscy trzej razem.

— Wszystko było wykonane według jego polecenia. Miss Harrison przeprosiła i nie jada z nami śniadania, aby według rady Holmesa nie opuszczać ani na chwilę pokoju Falpsa.

— Nie mogłem zrozumieć, jaki miał cel rozporządzenia mego przyjaciela; nie widziałem w nich żadnego, prócz chęci rozłączenia młodej dziewczyny z Falpsem, który tymczasem, ucieczony powracającym zdrowiem i działalnością, jaka go czekała, jadł z nami wesoło śniadanie.

— Holmes jednakowoż chciał nas wprawić w jeszcze większe zdumienie: odprowadziwszy mnie i Falpsa na stację i wsiadłszy nas do wagonu, niespodziewanie, najspokojniejszy w świecie tonem oświadczył nam, iż pozostaje w Wacking.

— Przed wyjazdem muszę sobie wyjaśnić jeszcze dwa, trzy szczegóły — rzekł. — Pańska nieobecność, pomoże mi w tem do pewnego stopnia.

— Watson, proszę cię, jak przyjeżdżacie do Londynu, udaj się natychmiast na Baker-Street z moim Falpsem i tam odeświadczenie mego przyjaciela.

— Jesteście stary koleży, będsieście mieli zatem dosyć tematu do rozmowy. Mr. Falps na tę noc może zająć swój dawny pokój, a przy pierwszym śniadaniu się zobaczymy. Wyjadę z Wacking pierwszym rannym pociągiem o godzinie ósmej.

— A w jakim sposobie mamy rzec dalej badać? — zapytał ze smutkiem Falps.

— Zatrzymamy się do jutra. Sądzę, że w tej chwili mogą być potrzebniejszym tutaj.

— Proszę, powiedz pan moim w Brierbry, że prawdopodobnie będę w domu jutro wieczorem — krzyknął Falps, gdy pociąg ruszył.

— Nie sądzę, abym powracał do Brierbry — odparł Holmes, podnosząc rękę w górę i wstrząsając nią na znak pożegnania.

— Z Falpsem zaczęliśmy o tej sprawie mówić w drodze, ale nie mogliśmy znaleźć ostatecznego wytyśnienia nowego obrotu sprawy.

— Chce prawdopodobnie znaleźć jakąś wskazówkę co do utwierdzonej kradzieży ubiegłej nocy, jeżeli przypuszczamy, że to był złodziej. Co do mnie, nie sądzę, aby ten człowiek chciał tylko kraść.

— A coż myślisz? — Nie wiem, może to przypiszesz memu nerwowemu osłabieniu, ale zdaje mi się, że jestem opętany jakąś skomplikowaną polityczną intrygą i że spiskowcy z nieznaną mi przyczyną, eszchają na moje życie. Może się to wydać bardzo nieprawdopodobnym i głupim, ale uprzedzając sobie fakta, Dlaczego złodziej chciał wysadzić okno w sypialni, gdzie nie może znaleźć nic kosztownego i dlaczego zbierał z sobą różę? — A może był to tylko wytrych, którym złodzieje swyckie otwierają zamki?

Kupeczanko nowe pismo, również we Wiedniu p. t. „Proświetszenie”, w którym przedrukowywał stare artykuły z „Russkiej Prawdy”, ale interes zaczęły od tego czasu iść coraz gorzej i w końcu przed oczyma byłego szpica staroło groźne widmo zupełnego bankructwa i nędzy.

Jeden egzemplarz tej „serdecznej prośby” dostał się czernowieckiej Bukowinie, która go przytacza w całości. Pozwolił sobie wyjąć z niego kilka ciekawszych ustępów. „W Austro-Węgrzech — pisze Kupeczanko — żyją jak wiadomo, prócz rozmaitych innych słowiańskich narodów, także cztery miliony Rosjan (!), mianowicie: 250.000 prawosławnych, a przeszło 3.700.000 unitów.

Od początku r. 1888 do końca r. 1892 wydawałem w Wiedniu gazetę w bukowskińsko-rosyjskim narzeczu p. t. „Russkaja Prawda”, a od połowy r. 1893 do dziś wydaję również w bukowskińskim narzeczu gazetę p. t. „Proświetszenie”. Od końca 1892 do połowy 1893 nie wydawałem nic, gdyż znajdowałem się w śledszym więzieniu za rzekomo popełnioną przezemną zbrodnię przeciw państwu.

Względem państwa, zyskały one nietylko wstęp do Rosji, ale także polecono mi posyłać je wielu wykoszowanym osobom, między innymi nawet na Najwyższe Imię (tj. carowi), o czem mnie zawiadomiono pismem z gabinetu Jego Imperatorskiej Wysokości z 30. stycznia 1895.

Im prędzej, tem lepiej. Powiedzmy — za godzinę. — Czuję się dość silnym i z przyjemnością pojadę, jeżeli w ten sposób mogę być panu w czemkolwiek pomocnym. — I to bardzo nawet. — Pan może sobie życzyć, abym przepędził noc w Londynie? — Właśnie chciałem to panu zaproponować. — W takim razie, jeżeli mój nocny gość znowu mnie odwiedzi, znajdzie kląskę postą. Jesteśmy do pańskiego rozporządzenia wszyscy, mr. Holmes, powiedz nam pan tylko co nam czynić należy? A może lepiej będzie, gdy mnie Józef odwiedzi? — O nie; mój przyjaciel Watson, jest, jak panu wiadomo, doktorem i będzie na pańskie usługi. Jeżeli pan pozwoli, zajemy śniadanie tutaj u pana, a potem pojedziemy do miasta wszyscy trzej razem.

— Wszystko było wykonane według jego polecenia. Miss Harrison przeprosiła i nie jada z nami śniadania, aby według rady Holmesa nie opuszczać ani na chwilę pokoju Falpsa.

— Nie mogłem zrozumieć, jaki miał cel rozporządzenia mego przyjaciela; nie widziałem w nich żadnego, prócz chęci rozłączenia młodej dziewczyny z Falpsem, który tymczasem, ucieczony powracającym zdrowiem i działalnością, jaka go czekała, jadł z nami wesoło śniadanie.

— Holmes jednakowoż chciał nas wprawić w jeszcze większe zdumienie: odprowadziwszy mnie i Falpsa na stację i wsiadłszy nas do wagonu, niespodziewanie, najspokojniejszy w świecie tonem oświadczył nam, iż pozostaje w Wacking.

— Przed wyjazdem muszę sobie wyjaśnić jeszcze dwa, trzy szczegóły — rzekł. — Pańska nieobecność, pomoże mi w tem do pewnego stopnia.

— Watson, proszę cię, jak przyjeżdżacie do Londynu, udaj się natychmiast na Baker-Street z moim Falpsem i tam odeświadczenie mego przyjaciela.

— Jesteście stary koleży, będsieście mieli zatem dosyć tematu do rozmowy. Mr. Falps na tę noc może zająć swój dawny pokój, a przy pierwszym śniadaniu się zobaczymy. Wyjadę z Wacking pierwszym rannym pociągiem o godzinie ósmej.

— A w jakim sposobie mamy rzec dalej badać? — zapytał ze smutkiem Falps.

— Zatrzymamy się do jutra. Sądzę, że w tej chwili mogą być potrzebniejszym tutaj.

— Proszę, powiedz pan moim w Brierbry, że prawdopodobnie będę w domu jutro wieczorem — krzyknął Falps, gdy pociąg ruszył.

— Nie sądzę, abym powracał do Brierbry — odparł Holmes, podnosząc rękę w górę i wstrząsając nią na znak pożegnania.

— Z Falpsem zaczęliśmy o tej sprawie mówić w drodze, ale nie mogliśmy znaleźć ostatecznego wytyśnienia nowego obrotu sprawy.

— Chce prawdopodobnie znaleźć jakąś wskazówkę co do utwierdzonej kradzieży ubiegłej nocy, jeżeli przypuszczamy, że to był złodziej. Co do mnie, nie sądzę, aby ten człowiek chciał tylko kraść.

ślimym waszym braciom i jednowiercom, śmielałem się najpokorniej prosić was o poparcie mojej patriotycznej dziennikarskiej działalności.

Sadziłem, że nad przytoczonym powyżej dokumentem powinny się głęboko zastanowić władze austriackie, które zbyt długo były pozbawione dla tego rosyjskiego agenta, otwarcie apelującego o pomoc pieniężną w Petersburgu, żeby mógł podkopywać wśród ludności tutejszej uczucie przywiązania do tronu i dynastji na korzyść potężnego rywala. Jeżeli już względy na interes polski i raskiego narodu, które przecież są integralną częścią monarchji, są zbyt słabe, żeby mogły wyprowadzić władzę z tej dżwiny i niezrozumiałej apatii, to niech decydują patriotyzm austriacki, zagrożony w swoich najświętszych podstawach.

KRONIKA.

Pamiętajmy o fundacji Imienia Tadeusza Kościuszki.

Djaruz lwowski. Poniedziałek 20. lipca. Teatr: przedstawienia nie będzie.

Dotychczasowe literackie do „Dziennika Polskiego” nr. 29. z dnia 20. lipca zawiera: „Kartka z legendy 1794 r.”, powieść wierszem przez Stefana Januarego Sultę (pseudonim) (ciąg dalszy); „Aż na dno”, powiastka obyczajowa przez Adama Krzajewskiego (ciąg dalszy); „Na oko świata”, treść drugiego tomu dzieła „Tagelbuch meiner Reise um die Erde 1892—1893” arcyksięcia Franciszka Ferdynanda d’Este (ciąg dalszy); W odcinku „Podziemia Rosji” S. M. Stiepińska (ciąg dalszy).

Kalendarz. Poniedziałek (20.): Czesława i Kasia. Wschód słońca o godzinie 6. minut 26, zachód o godzinie 7. minut 42.

Wiadomości djeczejalne. Rz.-kat. archidiecezja lwowska: Administrację osieroczonej parafji w Bnszcu powierzono ks. Wojciechowi Sołtysovi, tamtejszemu kooperatorowi. Jursydykację otrzymał z zakonu OO. Bernardynów: OO. Mateusz Balawender, Filip Broda, Ambroży Ligas, Marcell Skalała i Benedykt Wierciuch; z zakonu OO. Karmelitów: Teodor Bajorek, tudzież kapłan święci, Neomysta, ks. Adam Gerstman. Dnia 25. sierpnia (poniedziałek) wieczorem o godz. 8. rozpoczynają się rekolacje dla kapłanów w domu OO. Jezuitów w Czerniowcach. O wczesne zgłoszenia uprasza O Superior.

Dydeczja tarowańska: Zamianowany ks. Wład. Chendyński, dyrektor bursy św. Kazimierza, referentem i rzeczywistym radcą konsystorza biskupiego. Prezentę na probostwo w Przewyżym otrzymał ks. Stanisław Grochowski wikariusz w Chełmie. Przeniesieni księża: Józef Dulian z Bochni do Łącka, Alojzy Gunkiewicz z Krulowej do Czarnej, Adam Bryl z Nockowej do Trzciawy, Franciszek Kuźniarowicz z Wojnicza do Dąbrowej, Adam Kurkiewicz z Dąbrowej do Ryglie. Nowowysiężeni księża aplikowani: Stanisław Sabłowski do Wojnicza, Jan Mika do Nookowej.

Panika w menażerji. Z Osieka (Esseg) donoszą pod datą 14. bm.: Od niejakiego czasu bawi tutaj menażerja Kopetzky’ego, w której panna Kopetzky daje przedstawienia jako poskromicielka kilku panter i potężnej lwicy. Ogłoszono, że w niedzielę i poniedziałek zagrają drukarsie dziennika „Sławnische Presse”, Franciszek Opatril i Rudolf Tračekiewicz, „partję klubową w lwiej klatce”. Tak się też stało. Panna Kopetzky weszła najpierw do klatki, a tuż za nią obaj ryceerze, którzy usiedli zaraz do gry. Właśnie Opatril dał swemu partnerowi kontrę, gdy lwica, która dotąd z podetba przyspytywała się intruzom, skoczyła

przez p. Kopetzky na Tračekiewicza. Tenże nie chciał złożyć odwrotu głowę tak, że lwica łapała go w Tracikiewicza, lecz w stół uderzyła, a potem zsunęła się po nogach siedzącego wciąż jeszcze Tračekiewicza, przyczem skaleczyła mu pazurami nogę. Wład publiczności powstał straszny popłoch, góloszący z rykiem i krzykiem. Podczas gdy wszyscy ratowali się ucieczką, poskromicielka odpędziła rozbestwioną od na śmierć przestraszonych ofiar i opuściła potem wraz z nimi klatkę. W dziesięć minut później wszedł Tračekiewicz ponownie do klatki w towarzystwie panny Kopetzky, lecz tym razem lwica nie wzrociła na niego żadnej uwagi. Gdy publiczność, przechadzająca się tłumnie na plantach przed menażerją, ujrzała uciekających widzów, sądziła, że dzikie zwierzę wybiegło z klatki, i szukała także ratunku w ucieczce. Szczęściem, że popłoch ten zakończył się bez żadnego nieszcześliwego wypadku.

Paryskie samobójstwo. Jak się okazuje samobójstwo jest także chorobą zaraźliwą, udzielającą się łatwo. Dowodem tego są szybko po sobie następujące samobójstwa artystek paryskich. Nie przestano jeszcze mówić o sensacyjnym samobójstwie Liany de Pougy, tancerki „Folies Bergers”, która uratowana została i wstępnie do klasztoru Karmelitanek, a już w całym Paryżu mówią głośno i szeroko o drugim samobójstwie Simony Damary, pięknej, młodsiutkiej i wesołej aktorki, która przez kilka dniami usiłowała się otrulić i tylko nadzwyczajnej i szybkiej pomocy lekarskiej, udało się ją uratować, gdyż dożyła trzynastoletnia była bardzo znaczną. Zachodzi pytanie, jaki powód skłania młode, uwielbiane przez tłumy artystki do odierania sobie życia? Pokazuje się, że życie zakulisowe, pełne szatu, wesołości, na pozór wykłintne i szczęśliwe, nie przedstawia w rzeczywistości tyle uroku, ile obiecuje, a w każdym razie pozostawia po sobie dużo niesmaku i goryczy. Simona Damary opuściła przed kilku dniami o godzinie 6. po południu dom pod posorem przedkuchni, pod dwóch mniej więcej godzinach powróciła i w towarzystwie matki i siostry, z którą razem mieszkała, zjadła bardzo wesoło obiad. Żartując i śmiejąc się zbliżyła nagle i po chwili w korozach silnych usunęła się na posadzkę. Przywołany natychmiast lekarz skonstatował otrucie laudanum; biedna dziewczyna walczyła przez kilka godzin pomiędzy życiem a śmiercią, a gdy lekarze orzekli, że jest ocaloną, w bezgranicznej rozpaczce błagała o śmierć.

Niezwykli goście. Z Londynu donoszą: W środku miesiąca, w dzielnicy Finsbury, stoł gnauch imponujący w stylu surowym, anglo-normandzkim, podobny do starego zamczyska z czasów feudalnych. Nad główną bramą widnieje napis: „The Honourable Artillery Company” (Szlachetna kompanja artylerji). Powstała ona z inicjatywy ojców muniicy-pańskich londyńskich śródmieścia (City) w roku 1527, więc w czasach, kiedy mieszczenie ówczesnej stolicy Anglii chciało być zawsze przygotowane do bronienia orężem swoich przywilejów starożytnych, a bronienia ich przed chciwością i zadróżnością królów i możnowładztwa. Składała się kompanja od samego początku z sześciu kompanij łuczniczych, a każdy żołnierz własnym się kosztem sztyfował.

Działaj łuczników zastępują dwie baterje artylerji, obochnicy rekrutują z pomiędzy zamężnych rodzin mieszczańskich. Do niedawna pułkownikiem szlachetnej kompanji był książę Walji, tego roku komendę dźierży hrabia Denbigh. Nakoniec posiadała ta kompanja przywilej, jakiego nie ma żaden pułk wojsk królewskich, w granicach tych dzielnic starożytnego Londynu, które podlegają tylko jursydykcji lorda majora — cywilnej, administracyjnej i wojskowej — wolno wojsku kompanji przechodzić z dobytą bronią.

Każdy inny pułk, nawet eskorta gwardji, tawa ryszcząca królów w śródmieściu, ma obowiązek wstępując w granice „królestwa lorda-majora”, chwycić szable do pochów, brnąć palną miedzią i nieabłądnie.

Otóż przybyła tu niedawno ze Stanów Zjednoczonych, mianowicie z Bostonu, jedyna w świecie lato-rośl tej kompanji, „Bostoniska szlachetna kompanja

przez p. Kopetzky na Tračekiewicza. Tenże nie chciał złożyć odwrotu głowę tak, że lwica łapała go w Tracikiewicza, lecz w stół uderzyła, a potem zsunęła się po nogach siedzącego wciąż jeszcze Tračekiewicza, przyczem skaleczyła mu pazurami nogę. Wład publiczności powstał straszny popłoch, góloszący z rykiem i krzykiem. Podczas gdy wszyscy ratowali się ucieczką, poskromicielka odpędziła rozbestwioną od na śmierć przestraszonych ofiar i opuściła potem wraz z nimi klatkę. W dziesięć minut później wszedł Tračekiewicz ponownie do klatki w towarzystwie panny Kopetzky, lecz tym razem lwica nie wzrociła na niego żadnej uwagi. Gdy publiczność, przechadzająca się tłumnie na plantach przed menażerją, ujrzała uciekających widzów, sądziła, że dzikie zwierzę wybiegło z klatki, i szukała także ratunku w ucieczce. Szczęściem, że popłoch ten zakończył się bez żadnego nieszcześliwego wypadku.

Paryskie samobójstwo. Jak się okazuje samobójstwo jest także chorobą zaraźliwą, udzielającą się łatwo. Dowodem tego są szybko po sobie następujące samobójstwa artystek paryskich. Nie przestano jeszcze mówić o sensacyjnym samobójstwie Liany de Pougy, tancerki „Folies Bergers”, która uratowana została i wstępnie do klasztoru Karmelitanek, a już w całym Paryżu mówią głośno i szeroko o drugim samobójstwie Simony Damary, pięknej, młodsiutkiej i wesołej aktorki, która przez kilka dniami usiłowała się otrulić i tylko nadzwyczajnej i szybkiej pomocy lekarskiej, udało się ją uratować, gdyż dożyła trzynastoletnia była bardzo znaczną. Zachodzi pytanie, jaki powód skłania młode, uwielbiane przez tłumy artystki do odierania sobie życia? Pokazuje się, że życie zakulisowe, pełne szatu, wesołości, na pozór wykłintne i szczęśliwe, nie przedstawia w rzeczywistości tyle uroku, ile obiecuje, a w każdym razie pozostawia po sobie dużo niesmaku i goryczy. Simona Damary opuściła przed kilku dniami o godzinie 6. po południu dom pod posorem przedkuchni, pod dwóch mniej więcej godzinach powróciła i w towarzystwie matki i siostry, z którą razem mieszkała, zjadła bardzo wesoło obiad. Żartując i śmiejąc się zbliżyła nagle i po chwili w korozach silnych usunęła się na posadzkę. Przywołany natychmiast lekarz skonstatował otrucie laudanum; biedna dziewczyna walczyła przez kilka godzin pomiędzy życiem a śmiercią, a gdy lekarze orzekli, że jest ocaloną, w bezgranicznej rozpaczce błagała o śmierć.

Niezwykli goście. Z Londynu donoszą: W środku miesiąca, w dzielnicy Finsbury, stoł gnauch imponujący w stylu surowym, anglo-normandzkim, podobny do starego zamczyska z czasów feudalnych. Nad główną bramą widnieje napis: „The Honourable Artillery Company” (Szlachetna kompanja artylerji). Powstała ona z inicjatywy ojców muniicy-pańskich londyńskich śródmieścia (City) w roku 1527, więc w czasach, kiedy mieszczenie ówczesnej stolicy Anglii chciało być zawsze przygotowane do bronienia orężem swoich przywilejów starożytnych, a bronienia ich przed chciwością i zadróżnością królów i możnowładztwa. Składała się kompanja od samego początku z sześciu kompanij łuczniczych, a każdy żołnierz własnym się kosztem sztyfował.

Działaj łuczników zastępują dwie baterje artylerji, obochnicy rekrutują z pomiędzy zamężnych rodzin mieszczańskich. Do niedawna pułkownikiem szlachetnej kompanji był książę Walji, tego roku komendę dźierży hrabia Denbigh. Nakoniec posiadała ta kompanja przywilej, jakiego nie ma żaden pułk wojsk królewskich, w granicach tych dzielnic starożytnego Londynu, które podlegają tylko jursydykcji lorda majora — cywilnej, administracyjnej i wojskowej — wolno wojsku kompanji przechodzić z dobytą bronią.

Każdy inny pułk, nawet eskorta gwardji, tawa ryszcząca królów w śródmieściu, ma obowiązek wstępując w granice „królestwa lorda-majora”, chwycić szable do pochów, brnąć palną miedzią i nieabłądnie.

Otóż przybyła tu niedawno ze Stanów Zjednoczonych, mianowicie z Bostonu, jedyna w świecie lato-rośl tej kompanji, „Bostoniska szlachetna kompanja

— O nie, to był nóż. Dokładnie widziałem błysk ostrza.

— Ale w jakimże celu zacząłoby cię tak usilnie przesładować?

— Ah, w tem cała zagadka.

— Dobrze, jeżeli przypuszczamy, że Holmes podzielił twoje zdanie, to objaśniałoby to jego sposób postępowania, wszak prawda? Przypuszczamy, że twoja teoria jest słuszna, w takim razie, jeżeli mi się uda pojąć tego, kto ci zagrażał ubiegłej nocy, to w ten sposób zrobi już krok do wykrycia złodzieja, który ukradł traktat morski. Głupota byłoby przypuszczać, że posiadasz dwóch wrogów, z których jeden cię okrada, a drugi tymczasem chce cię zabić.

— Ależ Holmes powiedział, że nie będzie w Brierbry!

— Znam go już oddawna — rzekłem — ale nie zauważyłem jeszcze nigdy, aby robił cośkolwiek bez poważnej przyczyny.

Następnie rozmowa przeszła na inny temat: Dzień ten wydał mi się bardzo ciężkim. Falps był jeszcze ciągle bardzo słaby, a nie szczęście rozdrażniło go i wzburzyło. Staralem się usilnie zająć jego uwagę stanem rzeczy w Afganistanie i w Indjach, kwestjami socjalnymi i różnymi innymi przedmiotami; powracał nieustannie do swego zaginionego traktatu, pytał się sam siebie, co robi Holmer, co przedsięwzięcie lord Holdhurst, jakie wiadomości przyniesie nam jutrzejszy ranek. Im później się robiło, tem więcej stawał się rozdrażnionym.

— Ty zupełnie ufasz Holmesowi? — zapytał.

— W moich oczach wykrył bardzo wiele zagadkowych zbrodni.

(Ciąg dalszy nastąpi)

(9)

Traktat morski

Z angielskiego.

(Ciąg dalszy).

— Lepiej je widać z drogi — zauważył mr. Józef Harrison.

— Ach tak, naturalnie. Znajdują się tutaj drzwi, w które próbował wejść. Co to za drzwi?

— To boczne drzwi dla służby. Drzwi te są zawsze na noc zamknięte.

— Czy dawniej zdarzało się u państwa coś podobnego?

— Nigdy — odpowiedział nasz klient.

— A może u państwa w domu znajduje się srebro lub też coś pomegnętego dla złodziei?

— Cennego nie ma nic.

Holmes obszedł cały dom leniwym krokiem, trzymając ręce w kieszeniach, z miną rozstrągnioną, zupełnie u niego niezwykłą.

— Ach tak! — zwrócił się do mr. Józefa Harrisona — Pan, jak mówią, odszukałeś miejsce, w którym złodziej przechodził przez plot. Proszę, pokaż nam pan je.

Młody człowiek poprowadził nas ku miejscu, gdzie na wierzchołku części plotu kawałek był odłamany. Maleńka drzazga wisiała jeszcze na płocie; Holmes oderwał ją i starannie opatrzył.

— Czy pan sądzi, że to zrobione ubiegłej nocy? Drzazga ta wydaje się starszą, nieprawda?

— Tak, być może.

— I na tej stronie nie widać, aby ktokolwiek seskoczył. Sądzę, że tutaj nie dowie-

my się niczego. Chodźmy z powrotem do pańskiej sypialni i zastanówmy się tam dobrze nad tą sprawą.

Percy Falps szedł bardzo powoli, opierając się na ramieniu swego przyszłego swawra.

Holmes szybko przeszedł trawnik; podszliśmy z nim do otwartego okna sypialni daleko przedzej, niż na i dwa towarzysze.

— Miss Harrison — rzekł Holmes, szczególnie jasno i dobitnie wymawiając każde słowo. — Bezwarunkowo powinnaś pani przepędzić cały dzień w tym pokoju. Urządź się pani tak, aby nie nie mogło pani zaewolnić do opuszczenia go. To nadzwyczajnie ważna rzecz.

— Naturalnie, jeżeli pan sobie tego życzy mr. Holmes — ze zdziwieniem odparła młoda dziewczyna.

— Gdy pani pójdziesz spać do siebie, zamknij z zewnątrz drzwi pokoju i zabierz kluczek z sobą. Prayczeknij mi pani, że tak postąpi.

— A Percy?

— Pójdźcie z nami do Londynu.

— I ja muszę pozostać tutaj?

— To dla niego. Może mu pani w ton sposób pomóc. Prędzej! Prayczeknij mi to pani.

Kiwnęła głową na znak zgody, a nasi towarzysze w tej chwili stanęli przy nas.

— Dlaczego siedzisz tam zamknięta, Anno? — zawołał brat. — Chodź tu do nas.

— Nie, dziękuję ci, Józefie. Głowa mnie trochę boli, a tutaj tak chłodno i przyjemnie.

— Cóż pan teraz każeś nam czynić, mr. Holmes? — zapytał nasz klient.

— Pańska nocna przygoda nie powinna nam przeszkadzać w głównej sprawie. Bardzo byś mi pan, pomógł, gdybyś się zdecydował pojechać dzisiaj ze mną do Londynu.

— Natychmiast?

